

Metodikas “Sociālais darbs ģimenēm ar bērniem” mācību programma

Labklājības ministrija ESF+ līdzfinansēta projekta “Profesionāla un mūsdienīga sociālā darba attīstība” ietvaros sadarbībā ar nodibinājumu “C Modulis” īsteno metodikas “Sociālais darbs ģimenēm ar bērniem” mācību programmu.

Mācību programmas mērķis ir attīstīt vienotu sociālā darba praksi Latvijā, izglītojot sociālos darbiniekus, kuri strādā ar ģimenēm un bērniem, uz ģimeni centrēta gadījuma vadīšanas modeļa īstenošanā.

Mācību programmas galvenie uzdevumi:

- veidot vienotu izpratni par gadījuma vadīšanu, klienta lietu kārtošānu un sociālo pakalpojumu;
- stiprināt profesionālo identitāti – specializāciju sociālajā darbā ģimenēm ar bērniem, t.sk., profesionālo robežu apzināšanos, profesionālo intervenci un darba metodes;
- veicināt skaidrus sociālā darba ar gadījumu kvalitātes kritērijus;
- optimizēt darbu ar dokumentāciju, veltot vairāk laika klientam;
- padziļināt profesionālās zināšanas un kompetences, veicināt vienotu profesionālo terminoloģiju;
- veicināt vienotu ētisko un vērtību standartu attīstību darbā ar klientiem;
- uzlabot sadarbību ar citām institūcijām.

Mācību mērķgrupa ir sociālie darbinieki, kuri:

- veic vai plāno veikt sociālo darbu ģimenēm ar bērniem;
- ieguvuši pirmā cikla (bakalaura) vai otrā cikla (maģistra) augstāko izglītību sociālajā darbā vai karitatīvajā sociālajā darbā;
- nodarbināti uz darba līguma pamata pie darba devēja, kas reģistrēts Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā;
- nav apguvuši un saņēmuši apliecību par “Metodika Sociālajam darbam ģimenēm ar bērniem” apguvi ESF līdzfinansētā LM īstenotā projekta Nr. 9.2.1.1/15/I/001 “Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās” ietvaros, t.sk. pilotprojektā.

Mācību kopējais apjoms: 144 akadēmiskās stundas (turpmāk – ak.st.), no kurām 96 ak.st. klātienēs mācības un 48 ak.st. praktiski patstāvīgi individuāli vai grupas darbi (mājasdarbi).

Mācību norise: mācības notiks divu dienu ciklos - moduļos. Kopā 6 moduļi – 12 mācību dienas. Starplaikā paredzēti mājas darbi, prakse, eseja, atbalsta tikšanās ar pasniedzējiem.

Plānotā intensitāte: vienu reizi 3-4 nedēļās (mācību programma tiek īstenota 6 mēnešu periodā).

Grupas lielums: 20-22 dalībnieki.

Apmeklējums: vismaz 80% kontaktstundu apmeklējums.

Norises vieta: tiks precizēta pirms mācību sākuma, izvēloties iespējami tuvu mācību grupā iesaistīto dalībnieku dzīves vai darba vietai.

Ēdināšana: klātienēs mācību laikā dalībniekiem tiks nodrošinātas divas kafijas pauzes dienā.

Papildus: pēc katras mācību grupas ir paredzēta profesionālā diskusija (6 ak. st. klātienē) ar sociālo pakalpojumu sniedzēju vadītājiem, mācību dalībniekiem, Labklājības ministrijas pārstāvjiem un metodiskā materiāla veidotājiem par profesionāliem izaicinājumiem un iespējām sociālā darba ģimenēm ar bērniem attīstībā.

Klātienē mācību programmas tēmas un mājas darbu plāns

Nr. p.k.	Tēma/process	Pārbaudes/izpildes indikators
1.	Ievads programmā. Attiecību veidošana/ iepazīšanās – mācību telpas (process un principi) izveide. Ievads metodiskajā materiālā SD ĢB.	
2.	SDĢB vēsturiskā identitāte. Ievads ģimeņu sistēmas teorijā un uz ģimeni vērsta teorijā. Profesionālās vērtības un ētika. SDĢB pamata kompetences. 1. Mājas darbs: sociālā darbinieka pamata kompetenču un SDĢB kompetenču (<i>checking list</i>) aizpildīšana un pašrefleksija.	Izpildīts pašvērtējums: SDĢB pamata kompetences
3.	SD ĢB vēsturiskā attīstība, Latvijas SD ĢB prakses izvērtēšana, Eiropas modeļu iepazīšana. Uz ģimeni vērsta pieeja gadījuma vadīšanā. Gadījuma vadīšanas (GV) pazīmes un etapi. Krīžu intervences, bērna apdraudējuma prakses nodalīšana no SD ĢB gadījuma vadīšanas. 2. mājas darbs: 2400-2800 rakstu zīmju eseja (refleksija) par SDĢB profesionālo identitāti un gadījuma vadītāja lomu, un attiecībām (sistēmiskajā pieejā) ar klientu. Kā „uz ģimeni vērsta pieeja” maina un ietekmē esošo sociālā darba praksi Latvijā?	Eseja – refleksija Iesūta elektroniski un klātienē pārrunā ar pasniedzējiem.
4.	Klientu mērķa grupas raksturojums. Multiplo sociālo problēmu definējums un izmantošana SD ĢB praksē.	Izveidota savu esošo klientu grupēšana pēc pazīmēm, multiplas sociālās problēmas. Klienti tiek sagrupēti: 1. Sociālā pakalpojuma saņēmēji, sociālā dienesta klienti; 2. Gadījuma vadīšana – klienti: aktīva lieta; 3. SD ĢB konsultāciju (sociālā pakalpojuma) saņēmēji, t.sk. atbalstošās un novērojošās attiecības;
5.	Gadījuma vadīšanas etapi: izvērtēšana. Ievads pieraksta (veidlapu) dokumentācijā. Tiek skatīts visos tālākajos mācību procesos. Izvērtēšanas process un modelis. Pamatvajadzību izvērtēšanas instruments (PIK), tā pielietošana praksē. Esošās un jaunās prakses atšķirības instrumentārijā un profesionālajā domāšanā. Krīžu intervences nodalīšana no citām SDĢB praksēm. Sadarbības modeļa izstrāde ar BT (bāriņtiesām).	Izveidota 3 gadījumu vadīšanas shēma, kura tiek papildināta no procesa vadības.

Nr. p.k.	Tēma/process	Pārbaudes/izpildes indikators
	Ievads „kartēšanas metodikā”. Darbs ar 3 sociāliem gadījumiem (nākošajos GV posmos).	
	3.mājas darbs: SD ĢB praksē tiek aprobēts (3 gadījumiem) izvērtēšanas instruments (PIK).	Grupu darbs. Nākošā semināra laikā darbs grupās, kurā sagatavo klātienē prezentāciju.
6.	Intervences process. Intervences procesa nodalījums no citiem GV etapiem. Sadarbība ar klientu, vienošanās process un sadarbības plāna izstrāde. Sadarbības plāna izstrādes principi. Profesionāla ienākšana ģimenē. Sadarbība ar visiem ģimenes locekļiem, t.sk. bērnu. Metodes GV intervences procesā: darbs ar genogrammu, eko-karti, sadarbības plāna izstrādē, ģimenes sapulces vadīšana, pārskata un ziņojuma vai „atzinuma” sagatavošana. Konsultēšanas metodes un pieejas. Starpprofesionālā sadarbība, t.sk. sadarbībā ar psihologu, psihoterapeitu, psihiatru, ģimenes ārstu, u.c. sociālo pakalpojumu attīstība un piesaiste.	Aizpildīta „vienošanās par sadarbību” forma un izstrādāts sadarbības plāns, tas tiek balstīts uz savas prakses gadījumu. Izstrādāts lietas izraksta, pārskata, ziņojuma un „atzinuma” paraugs, tas tiek balstīts uz savas prakses gadījumu.
	4. Mājas darbs: izstrādāt atzinumu, ziņojumu un/vai pārskatu: struktūra, fakti, hipotēzes, izvērtēšanas rezultāts, ieteikumi vai rekomendācijas.	
7.	LR Bērnu/ ģimenes tiesību regulējums. Sadarbība ar ārpusģimenes aprūpes atbalsta centriem un citiem ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu sniedzējiem	
	5. Mājas darbs: Sagatavot tiesisko / normatīvo izpēti, par SDĢB robežām, iespējām, intervenci (gadījuma vadīšanu), raksturīgākām prakses kļūdām uz: - Klienta privātumu, ģimenei - Bērnu un SD ĢB attiecību veidošanu ar bērnu - Starpprofesionālo sadarbību un konfidencialitāti, profesionālām robežām, ko un kā varam sniegt un kad, un kā atteikt - Starpinstitucionālo sadarbību un konfidencialitāti - Klientu interešu aizstāvību, informācijas sniegšanu 3-ajām personām un citiem sadarbības partneriem	Aktuālo jautājumu izpēte no tiesiskā regulējuma. Izveidota normatīvo aktu tabula.
8.	GV etapi: noslēgums - novērtēšana un noslēgums. Gadījuma vadīšanas intensitāte un lietu iedalījums pēc tās. Arhivēšana. Datu bāzes, datu uzglabāšana.	Izveidota lietu kārtēšanas struktūra (kartēšanas metodē).
9.	Sociālo pakalpojumu grozs: esošie/ nepieciešamie resursi.	Izveidota pakalpojumu un resursu karte
	1. Mājas darbs: izstrādā individuālu (savas organizācijas) metodiskā materiāla praksē ieviešanas plānu, t.sk. SVID analīze.	Individuālais ieviešanas plāns

Nr. p.k.	Tēma/process	Pārbaudes/izpildes indikators
10.	Mācību procesa izvērtēšana un grupas slēgšana.	Izpildīts pašvērtējums: SD ĢB pamata kompetences
Kopā kontaktstundas klātienē		96
Pašvirzītā mācīšanās, mājas darbi, pārnese uz praksi, eseja-refleksija		48
Kopā mācību programma		144

Mācību programmu vada metodikas izstrādātāju un praktizējošu SD ĢB ekspertu komanda:

- Ieva Ozola – SDĢB metodikas līdzautore, supervizore, Junga psihoterapeite, LU sociālā darba programmas docētāja;
- Guna Krēgere-Medne – sociālā darbiniece vairāk kā 24 gadus, SAIF Liepāja un ģimenes atbalsta centra vadītāja;
- Līga Liepiņa – SDĢB nodaļas vadītāja, sociālā darbiniece Tukuma novada sociālajā dienestā;
- Kaspars Bajārs – SDĢB nodaļas vecākais sociālais darbinieks Bauskas novada sociālajā dienestā;
- Egija Volkova – sociālā darbiniece SAIF Liepāja, eksperts darbā ar audžuģimenēm un aizbildņiem;
- Inga Strauta – SDĢB nodaļas vecākā sociālā darbiniece Smiltenes novada sociālajā dienestā;
- Aija Rolmane – Rīgas sociālā dienesta Teritoriālā centra „Daugava” vadītāja;
- Gunita Biteniece - Rīgas Sociālā dienesta Ziemeļu rajona Ģimenes atbalsta centra vadītāja;
- Kristīne Kraule - SDĢB nodaļas vecākā sociālā darbiniece Siguldas novada sociālajā dienestā;
- Kārlis Viša – SDĢB metodikas līdzautors, supervizors, sociālais darbinieks, Nodibinājuma „C Modulis” valdes priekšsēdētājs.

Pieteikšanās:

Dalību pieteikt, aizpildot dalībnieka anketu: <https://forms.gle/HzczxnTcNkGddeNE6>